

PLA DE L'INSTITUT DE CONVIVÈNCIA 2015-19

JUSTIFICACIÓ

La Conselleria d'Educació i Universitat té com a un dels seus objectius la millora de la Convivència escolar a les Illes Balears, i des del 2008 s'encomana aquesta qüestió a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar que depèn de la Direcció General d'Innovació i Comunitat Educativa. El present pla doncs, esdevé la guia que seguirà aquesta Comunitat Autònoma durant els anys 2015-19 i que es basa principalment en tres aspectes fonamentals.

En primer lloc, en la certesa que qualsevol plantejament sobre convivència escolar s'ha de fer des d'un punt de vista sistèmic i comunitari, amb la participació de tota la comunitat educativa i el lideratge d'equips directius implicats. S'ha de tenir present també, que ens trobam en un context històric que pot suposar una oportunitat per la millora de la convivència, ja que actualment i amb l'objectiu de millorar l'educació, els centres estan generant projectes interessants d'innovació relacionats amb els valors, la solidaritat, l'educació emocional, la resolució de conflictes, etc. I aquestes bones pràctiques han de servir de guia per altres centres o institucions.

En segon lloc, els objectius de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, dependran no només dels seus recursos humans i econòmics, sinó també de la coordinació, la participació i el suport d'altres sectors de l'Administració o de la Comunitat.

En tercer lloc, els objectius i activitats s'han d'estructurar a partir de la legislació que regula la convivència escolar, tant a nivell nacional com autonòmic, per aquest motiu s'ha de tenir en compte allò més rellevant a nivell normatiu i que s'inicia amb l'article 27.2 de la Constitució espanyola de 1978 quan indica:

«L'educació tindrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals».

Per altra banda els apartats 3 i 4 de l'article 120 de la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per la millora de la qualitat educativa diu:

«3. ...Les Administracions educatives potenciaran i promouran l'autonomia dels centres...» i «4. Els centres, en l'exercici de la seva autonomia, poden adoptar experimentacions, plans de treball, formes d'organització, normes de convivència..., en els termes que estableixin les Administracions educatives...»

Així mateix, l'art. 124 especifica:

“1. Els centres elaboraran un pla de convivència que incorporaran a la programació general anual que recollirà totes les activitats que se programin a fi de fomentar un bon clima de convivència dins el centre, la concreció dels drets i deures de l'alumnat i les mesures correctores aplicables en cas d'incompliment d'acord a la normativa vigent, tenint en consideració la situació i les condicions personals de l'alumnat, i la realització d'actuacions per la resolució pacífica de conflictes amb especial atenció a les actuacions de prevenció de la violència de gènere, igualtat i no discriminació... Les mesures correctores tendran un caràcter educatiu i recuperador, hauran de garantir el respecte als drets de la resta d'alumnat i procuraran la millora en les relacions de tots els membres de la comunitat educativa... 4. Les Administracions educatives facilitaran que els centres, en el marc de la seva autonomia, puguin elaborar les seves pròpies normes d'organització i funcionament...”

El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, BOIB 127 indica al seu preàmbul:

«... A partir del reconeixement dels drets i els deures dels alumnes, correspon a tota la comunitat educativa la millora de la convivència escolar. És per aquest motiu que ...el mateix text legal regula els drets i els deures de l'alumnat, el disseny bàsic dels plans i les comissions de convivència que tots els centres docents sostinguts amb fons públics han de tenir, així com els trets que defineixen les estratègies bàsiques de prevenció de conflictes, com poden ser la mediació i la negociació d'acords educatius. Això, unit a l'existència de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, ha de servir per impulsar decididament la millora del desenvolupament de l'activitat escolar, tant pel que fa a l'èxit acadèmic com al clima de convivència dins els centres».

Per altre banda, aquest decret indica:

«Art. 27. 6. La memòria anual del centre ha d'incloure, en un apartat específic, l'avaluació i la valoració que es fa de les actuacions previstes en la programació general anual dirigides a millorar determinats aspectes de la convivència al centre. Aquest apartat de la memòria, elaborat per la comissió de convivència i aprovat dins la memòria anual pel consell escolar del centre, s'ha de trametre, a part de la resta de la memòria, a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar abans del dia 30 de setembre del curs següent.

Art. 29. Llevat de casos excepcionals degudament autoritzats per la Conselleria d'Educació i Cultura, el centre educatiu ha de disposar d'un coordinador de convivència, el qual, entre d'altres, té les funcions següents: a) Coordinar les accions previstes en el pla de convivència. b) Fer de nexa de relació de la comunitat escolar amb l'Administració educativa i amb l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

Art. 39.1. La Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat, amb la col·laboració de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, ha de preveure, en els plans de formació dels professors, activitats de formació per a persones mediadores.»

Finalment, el decret 10/2008, de 25 de gener, pel qual es crea l' Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, BOIB de 31 de gener que, al seu art. 3 estableix que:

La finalitat de l'Institut serà contribuir a la millora del desenvolupament de l'activitat escolar mitjançant:

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General d'Innovació
i Comunitat Educativa

«L'anàlisi de conflictes i el suport a les activitats de prevenció organitzades des de l'Administració educativa.

La proposta d'activitats per a l'impuls de l'èxit escolar, en coordinació amb les diverses actuacions encaminades a reduir el fracàs escolar que inicien els diferents estaments de l'Administració educativa.

El disseny d'activitats socioeducatives que fomentin la creació de vincles positius entre els membres de la comunitat escolar, en col·laboració amb altres administracions i entitats.

El suport als centres educatius per a l'elaboració de plans i actuacions destinats a promoure la convivència i l'èxit escolar. »

2. OBJECTIUS I ACTIVITATS 2015-19

Tenint en compte el context actual i d'acord amb la legislació vigent, els àmbits d'actuació per la present legislatura són:

FOMENT DE LA CONVIVÈNCIA POSITIVA (PREVENCIÓ)

OBJECTIU A.1.: Potenciar les bones pràctiques de millora de la convivència que s'estan duent a terme en els centres educatius de la nostra comunitat.

Activitat A.1.a. Jornades per difondre i reconèixer les Bones Pràctiques (projectes, programes, treballs, mesures organitzatives, investigacions...) existents a tota la comunitat educativa .

Activitat A.1.b. Seminari de coordinadors de convivència.

Activitat A.1.c. Reconeixement públic de les bones pràctiques a través de la publicació d'experiències, així com altres mesures de reconeixement.

OBJECTIU A.2. Oferir formacions que donin suport a la millora del clima escolar i de la resolució positiva dels conflictes en els centres educatius, en coordinació amb en Servei de Formació del Professorat, EBAP, Federacions de Pares, etc.

Activitat A.2.a. Suport a iniciatives que millorin el vincle i les competències socials i emocionals de la comunitat educativa.

Activitat A.2.b. Formació dels centres educatius en estratègies de prevenció i tractament de l'assetjament escolar i el *ciberassetjament*, dins el marc del Pla de Convivència.

Activitat A.2.c. Donar suport a les comissions de convivència i dels serveis de mediació escolar.

- Seminari de coordinadors/es de convivència.
- Seminari de formació a centres per donar suport als serveis de mediació escolar ja existents.
- Curs per formadors d'alumnes mediadors.
- Trobada anual d'alumnes mediadors a les tres illes.

Activitat A.2.d. Formació en pràctiques restauratives i mediació comunitària

- Formació bàsica en pràctiques restauratives.

- Curs d'aprofundiment en pràctiques restauratives
- Creació d'un servei de mediació comunitària, basat en les pràctiques restauratives. Projecte pilot
- Seminari dels formadors en mediació escolar i pràctiques restauratives

Activitat A.2.e. Col·laboració en els programes formatius dirigits a la millora de les habilitats parentals i a la participació de les famílies en la vida dels centres.

Activitat A.2.f. Col·laboració amb els departaments d'orientació i els EOEP, fomentant coneixement de tècniques i estratègies per prevenir i intervenir en temes relacionats amb la convivència.

Activitat A.2.g. Col·laboració en els programes de millora del benestar docent com a mesura per millorar la convivència escolar (seminaris a centres, programes de tutorització o mentories, suport individualitzat...)

ASSESSORAMENT I INTERVENCIÓ (UNITATS DE CONVIVÈNCIA I COMITÈS D'EXPERTS)

OBJECTIU: Assessorar a la comunitat educativa, en coordinació amb la inspecció educativa i els serveis jurídics, en el cas de conflictes significatius.

Activitat B.1. Disposició de tres Unitats de Convivència: una a Mallorca, una Menorca i una a Eivissa i Formentera. Està pendent de cobrir una plaça a Menorca i una a Eivissa i Formentera.

Activitat B.2. Revisió i, en el seu cas, modificació dels projectes *Ciberconviu* i *Internet segura*.

Activitat B.3. Elaboració i difusió del protocol de prevenció, detecció i intervenció en casos d'assetjament escolar, *Bullying*.

Activitat B.4. Difusió de recomanacions o protocols d'actuació en cas de *ciberbullying* o altres situacions d'assetjament virtual com el *grooming* o el *sexting*.

Activitat B.5. Difusió de recomanacions o protocols de detecció i intervenció en situacions de:

- Abús sexual.
- Violència de Gènere.
- Maltractament a la infància.
- Dol.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General d'Innovació
i Comunitat Educativa

- Etc.

Activitat B.6. Redefinició de les funcions de la Comissió d'Experts, en el sentit de comptar amb comissions específiques per a les diferents situacions a estudiar.

COORDINACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS QUE TREBALLEN LA CONVIVÈNCIA

OBJECTIU: Reprendre la participació dins projectes o plans autonòmics, nacionals i internacionals.

Activitat C.1. Coordinació i col·laboració amb organismes similars i amb la resta de l'administració per tal de participar en projectes des d'una perspectiva preventiva (convivència escolar, prevenció del racisme, assetjament escolar i violència de gènere, ...)

Activitat C.2. Coordinació i col·laboració amb entitats representants de sectors en situacions de risc per la seva situació personal, social o cultural.

Activitat C.3. Establiment de convenis de col·laboració a nivell autonòmic, nacional o internacional.

COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

OBJECTIU: Mantenir i millorar la comunicació i la difusió d'informacions i recursos per a la millora de la convivència.

Activitat D.1. Revisió de la plana web, facebook, twitter, ... i difusió d'informació, periòdicament.

Activitat D.2. Establiment de canals de comunicació directa amb els principals agents de la convivència a la comunitat educativa (coordinadors/es de convivència, orientadors/es, EOEP, directors/es, equips directius...).

ÀMBIT NORMATIU

OBJECTIU: Valorar, elaborar i difondre la legislació necessària referent a normes, plans de convivència i funcions de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General d'Innovació
i Comunitat Educativa

Activitat E.1. Valoració de canvi de funcions de l'Institut: canvi de les funcions de la comissió d'experts i de l'èxit escolar.

Activitat E.2. Elaboració, si és necessari, de la normativa pertinent respecte a la convivència escolar.

AVALUACIÓ

OBJECTIU: Avaluar la convivència escolar a les Illes Balears.

Activitat F.1. Elaboració de les memòries anuals de Convivència Escolar, a través de la recollida de memòries dels plans de convivència dels centres.

Activitat F.2. Foment de mesures per l'autoavaluació de la convivència per l'elaboració dels Plans de Convivència dels centres educatius.

Activitat F.3. Establiment de convenis de col·laboració amb entitats de l'Administració (IBESTAD), la Universitat o de la comunitat per tal d'establir altres estratègies d'avaluació conjuntes.

Activitat F.4. Difusió de resultats de les avaluacions realitzades anualment.